

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrletno K 16.50.

Ce si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Večje naloge.

Slovensko Štajersko dobi dva dobra slovenska mejaša: Slovensko Koroško in Prekmurje. Ne bosta pa samo mejaša, marveč ti trije, recimo, deli naše slovenske domovine imajo vse predpogoje, da postanejo ena celota. Že naravno so navezani drug na drugega, narodno pa popolnoma.

Posledica tega pa bo, da postane Maribor gospodarsko, kulturno in politično središče teh treh združenih ozemelj slovenske domovine. V gospodarskem oziru je treba predvsem skrbeti, da dobimo dobre železniške zveze. S Koroško imamo dobro zvezo, nimamo je pa še s Prekmurjem. In že danes je gotovo, da se bo Prekmurje na tistega gospodarsko naslanjalo, ki mu bo prvi dal dobro železniško zvezo. Če mu jo dajo Hrvatje, bo Prekmurje gospodarsko njihovo; če mu jo zgradimo Slovenci, bo Prekmurje brezdvomno gravitiralo k nam. Seveda ne smemo čakati, da nam morda država zgradi to prepotrebno železnico.

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(36)

»Jaz tega ne bom dovolil, in tukaj sem jaz gospod, v kolikor gre za mojega pacienta. Vi vendar ne morete tu ostati, ne da bi govorili, govorjenje pa razburja. Razburjenje je pa ravno ono, kar moramo preprečiti, ker bi ga ne mogel prenesti. V enem tednu hočemo zopet o tem govoriti — pod pogojem, da se je zdravje mojega bolnika zboljšalo. Še ne vem gotovo, če se bo to zgodilo.«

»Dovolite mi, da ostanem ta teden tu! Molčal bom kakor grob. Morda mi dovoli ravnatelj, da bom nosil vreče.«

»Počakajte nekoliko, je menil nato zdravnik ter me vedno bolj odrival od šotor, od katerega ni niti za hip obrnil oči. »Vi ste zvit mladenič. Damo vam nekaj jesti in piti, predno se zopet vrnete. Toda pret solnčnim zahodom se boste morali zopet zmazati in sicer s tole poslanico: Noben zastopnik kakršnegakoli časopisa, s severa ali juga, ne bo tukaj sprejet, predno ne razobesim modre zastave. Pravim modre, ker je to barva moje telesne preveze. Kakor hitro bo mogel moj pacient govoriti o tem umoru, tedaj bom na njegovem šotoru razobesil zastavo. Videla se bo lahko z nasprotni strani. Če hočete

Naša država ima zdaj vse druge skrbi in si mora še le sama ustvarjati ter graditi železnico, po kateri bo varno vozila svoj državni voz. Pač pa je treba v tem oziru privatne iniciative in privatnega kapitala. Trgovina, pa tudi industrija se moreta le tedaj razvijati, če so na razpolaganje prometna sredstva, železnice in ceste. Za silo bi se morda pomagalo z avtomobili, če bi ne primanjkovalo bencina. Na vsak način mora pa naš trgovec takoj ogledati ta nova torišča slovenske trgovine.

Prevažno je pa tudi zadružništvo. Slovensko Koroško je imelo že nekaj zadružništva, vendar pa ni bilo tako razvito, kakor bi moralo biti. To je popolnoma razumljivo. Bili smo v stari Avstriji in stari avstrijskonemški režim ni dovolil, da bi se naše slovensko zadružništvo na Koroškem tako razvilo, kakor so to zahtevale razmere. Vse drugače je na Prekmurjem. Tam je gospodaril Madžar, ki je bil še hujši od Nemca. Ker pa je Prekmurje v poljedelskem oziru mnogo boljša, mnogo rodovitnejša in tudi mnogo donosnejša

dežela nego Koroška, tedaj ima tudi vse druge predpogoje za zadružništvo, namreč naravne. In te je treba takoj izrabiti ter vse gospodarstvo v Prekmurju postaviti na zdravo zadružniško podlago.

Treba bo pa tudi v kulturnem oziru mnogō, premnogo storiti. Na Koroškem sedaj delajo. Nekaj pa želimo, da bo ostalo to delo trajno, da bi se gradilo na trdni temelji. Še le potem bo imel narod kaj od tega, še le potem bo narod v resnici za vedno naš. Vse drugo delo je pa v Prekmurju. Tam imamo še takorekoč kulturno pragozd. Treba bo trebiti ter orati. Delo bo trudapolno, toda hvaležno. Ne mislimo tukaj na šole in druga izobraževališča, kajti to je naloga državne uprave, ki bo brezdvomno storila svojo nalogo ter prav kmalu popravila ono veliko krivico, ki jo je stoletja vršila mažarska vlada nad tem delom našega naroda. Mislimo pa tu na prosvetno delo. Naša izobraževalna društva, naša pevska in telovadna društva imajo sveto dolžnost, da takoj začno temeljito in premišljeno

kampirati tam na razgledišču, mi je prav. Kar se policije tiče, je to nekaj drugega. Sprejel jo bom, če se bo sem potrudila, vendar si ne sme delati iluzij, da bode mogla govoriti z mojim pacientom. To morete razglasiti v dolini. Bo drugim v svarilo, da ne bodo plezali po tej stezi, ne da bi dosegli svoj cilj!«

»Lahko mi zaupate, sem rekel; »Newyoržanu že smete zaupati, da ume ob pravem času prav nastopiti, če gre za to, da druge prepodi. Toda dvomim, če mi bodo verjeli.«

»V tem slučaju bom dal napraviti petdeset čevljev pod platijem barikado, je odgovoril.

»Toda pošta in vaša živila?«

»Ah, naši osli bodo že našli svojo pot sem. Mi vsled tega ne bomo trpeli.«

»Vi ste gospod in mojster, to je gotovo, sem pripomnil.

Ves ta čas sem pač dobro uporabljal svoje oči. Nisem mnogo videl, toda kar sem videl, je bilo romantično in interesantno. Razen peči in kar je bilo okoli nje, nisem mnogo več videl, nego spalni šotor, kuhinjski šotor in oni mali šotor, h kateremu sem najprvo prišel in v katerem je brezdvomno prebival bolni mož. Ta šotor je bil posebne vrste in je bil, kakor vse tukaj, zelo enostaven. Bil je iz platna, kakor ga imajo jadrnice, in je bil vržen čez neko stvar, ki je izgledala kakor trapez. To platno ni niti na

vseh straneh segalo do tal, marveč je segalo en čevlj nad ploščatim zidom iz posebne vrste opek, ki jih tu v Novi Mehiki uporabljajo kot tla ali temelj pri raznih vrstah barak ali šotorov. Zadnja stran šotorja je bila obrnjena proti hribu, dočim je bil dohod od doline sem. Imel sem izkreno željo, pogledati skozi to odprtino; in ta želja je bila tako velika, da sem hotel poskusiti, zadovoljiti ji. Skušal sem brati v odločnem obrazu moža pred seboj in odkril sem v svojo največjo zadovoljstvo, da ima tudi znake humorja. Vsled tega sem ga vprašal nekoliko žalosten, ali bi mogel preboleti, da bi me pustil iti, ne da bi tudi samo en hip videl moža, zaradi katerega sem prišel tako daleč. Samo en pogled bi mi zadoščal, sem mu zatrdil, ko se je pojavil komaj viden smehljaj na njegovem obrazu. Gotovo to ne more škodovati. Imel bom to namesto večerje.

Moral se je nasmehniti, toda njegov smehljaj ni mnogo obetal. In v resnici sem bil že popolnoma obupan, kar se premakne preproga, ki sva jo oba gledala, in ven je stopila ženska mirne postave v najnavadnejši obleki, ki je pa v vsaki svoji potezi in v vsakem svojem gibu kazala pol prijaznosti, pol previdnosti. Očividno je iskala zdravnika, kajti pomigala mu je, ko ga je zagledala, ter se takoj zopet vrnila v šotor.

(Dalje prih.)

delovati. Našli bodo hvaležen narod. Predvsem je pa treba razširiti naše časopisje. Danes nima niti Koroška niti Prekmurje lastnega slovenskega časopisa. In tu je treba hitro in resno pomagati. Naloga našega časopisja je pa tudi, da se tem novim razmeram prilagodi, kajti, kakor smo že rekli, je Prekmurje že neizorana ledina.

V političnem oziru bo pa treba tudi mnogo, mnogo dela. Vse politično delo pa temelji na zdravem gospodarskem in kulturnem temelju. Stranka, ki ustvari narodu te temelje, ima bodočnost.

In Maribor bo središče vsega tega gospodarskega, kulturnega in političnega dela. Tu se bo koncentriral generalni štab. Zato je pa treba že zdaj pripraviti vse potrebno, kajti čas hiti...

Italijani odhajajo.

Zopet prihajajo razna privatna in pol-uradna poročila, da odhajajo Italijani z jugoslovanskega ozemlja. Tako se poluslužbeno javlja iz Sarajeva, da so došla zasebna poročila iz Pariza, da je jugoslovansko vprašanje neposredno pred rešitvijo in da pripade Jugoslaviji vsa Dalmacija z vsemi otoki vred, ter se tudi uredi meja na severo-zapadu (v Sloveniji) v zmislu takozvane „Wilsonove črte“ (Nanos) in da bo Reka gotovo svobodna država, ki se bo raztezala do 10 km iztočno Trsta in obsegala tudi Pazin, otok Cres in mesto Sušak. Nadalje poročajo zasebno iz Splita, da se odpravljajo Lahi v celi Dalmaciji na odhod in da so demarkacijsko črto v Dalmaciji zaprli. V Splitu bivajoči Američani izjavljajo, da odidejo tudi oni v kratkem domov in so že odpovedali nekatera stanovanja, ki jih imajo v najemu.

Ta poročila bi se nekako strinjala s poročili, ki smo jih priobčili včeraj. Zelo verjetno je, da mora Italija nekoliko skriti svojo armado, kajti prvič ni njeno finančno stanje nikakor zadovoljivo, čeprav so ji obljubili 600-milijonsko dolarsko posojilo, drugič so pa tudi druge razmere v Italiji vse prej nego zadovoljive.

Po svetu.

Velike sleparije v Škofji Loki na Kranjskem. Pred šestimi dnevi so v Škofji Loki zaprli glavno trafiko ter zaprli glavnega založnika tobaka M. Žigona radi veriženja s tobakom, nakupovanja ukradenih eraričnih stvari in drugih raznih sleparij. Samo vrednost nakupljenega ukradenega blaga znaša baje čez milijon kron. Pri hišni preiskavi so našli pri Žigonu 14 motorjev, ki so bili večinoma ukradeni iz vojaških magacinov in mnogo drugega najrazličnejšega blaga. Žigon ima polno prijateljev, zaveznikov in agentov, ki so trgovali zanj po celi Sloveniji. Prišel je kupovati z ukradenim blagom takoj po prevratu in sicer tako zvito in previdno, da mu dosedaj ni mogel nihče priti na sled, čeprav je orožništvo v največji bližini. Na sled so mu prišli le slučajno. Kupil je namreč zlato uro, ki je bila ukradena nekemu loškemu trgovcu. Ta trgovec je vsled tega Žigona ovadil. Žigona splošno smatrajo za milijonarja in ima več hiš.

Na smrt na vešalih je bil obsojen v Osjeku pred ondotnim divizijskim sodiščem delavec Joze Drenovac radi roparskega umora. **Blagajnik kolodvorskega poveljstva v Beogradu pobegnil.** Kapetan Milan Jova-

ve: Velika draginja, pomanjkanje živil in pre-moga. Vse to povzroča veliko nezadovoljnost, ki je prvi korak k boljševizmu. Pa tudi italijanski vojak se je že naveličal puške in hoče domov, ker ga menda tudi država spričo slabih financ le težko preživlja. Naša zemlja se bo oddahnila ter ohladila, kadar jo bo zapustil zadnji italijanski karabinier.

Političen pregled.

Narodno predstavništvo. Ponedeljкова seja je bila precej burna. Prvi je govoril Črnogorec Djaković, ki je izjavil, da se Črnogorci za enkrat nočejo vezati na nobeno stranko. Za njim je govoril radikalni disident Trifković, ki je zahteval koncentracijo ter govoril precej ostro. Nato je govoril bivši min. predsednik Protić, vodja radikalcev, čegar govor so pričakovali z največjo napetostjo. Branil je svoje in postopanje radikalcev, ki so preprečili koncentracijsko ministrstvo, ostro in deloma osebno je pa napadel ministra Pribičevića in Poljaka. Doživel je pa fiasco. Za Protićem je govoril dr. Laginja, ki se je v svojem govoru tako daleč povzpela, da je zahteval ne samo obširno deželno avtonomijo za nekdanje avstrijske province Jugoslavije, ampak celo to, naj bi imele posamezne pokrajine poleg skupne vojske svoje lastno domobranstvo. To svojo zahtevo, ki je poleg smehe vzbudila tudi upravičeno ogorčenje po celi zbornici, je opiral na historične pravice, ki jih imajo Hrvati z ozirom na svoje nekdanje domobranstvo. Naslednji govornik demokratski disident dr. Medaković je očital demokratom, da ne gredo skupaj s radikali, in je seveda protestiral proti agrarni reformi, ki je škodljiva veleposestvom in s tem nacionalni produkciji. Do burnih prizorov pa je prišlo koncem popoldanske seje. Bunjevački poslanec pop Blaško Rajić je rekel v tonu ljudskega hujskača, da gre radikalcem kakor demokratom samo za korupcijo, za izvoznice. Predsednik ga je poklical k redu. Drugi prizor je povzročil dr. Krulj, bivši minister za narodno zdravje. Govoril je o stremljenjih bosanskih veleposestnikov in imenoval ta stremljenja državi nevarna, ker razburjajo ubogo ljudstvo. Šalihagić je nato poskočil in trdil, da je Krulj s tem razžalil vse Muslime. Krulj je seveda to zavijanje resnice takoj primerno ožigosil. Zastopnik jugoslovanskega kluba ni govoril. Seja se nadaljuje v terek, tedaj bo tudi glasovanje.

Kriza v Budimpešti. Pogajanja za sestavo novega ministrstva še niso imela uspeha. Vodji jih menda italijanski podpolkovnik Romanelli. V ospredju kombinacije sta minister za notranje zadeve Serenyi in vodja skupine aristokratov grof Emerih Karolyi. Oba skušata pridobiti soci-

novič, blagajnik kolodvorskega poveljstva v Beogradu, je 7. t. m. v spremstvu neke dame pobegnil. Vzel je iz erarične blagajne 100.000 dinarjev.

Radi uboja slovenskega trgovca Kumare v Lipiku so v Osjeku obsodili na 17 let ječe delavca Lazo Lomavića.

Svojo ženo ubil in mrtvo razkosal. 20. t. m. se je pred zagrebškim sodiščem pričela razprava proti poštnemu slugi Stjepanu Sokaču, ki je ubil svojo ženo, mrtvo razkosal in posamezne dele vrgel v kanal.

Roparski umor v hotelu. V hotelu Mažara Barta v Virovaru so našli pred par dnevi na stranišču popolnoma razmesarjeno truplo nekega bosanskega trgovca, ki je odšel od doma začetkom tega meseca z večjo vsoto denarja. Šel je po kupčijskih potih in je kmalu na to izginil. Preiskava dokazuje, da je trgovca umoril skoro gotovo hotelski sluga s pomočjo sobarice. To je že tretji umor v tem hotelu.

Prijet srbski ropar. V Srbiji so dolgo časa iskali nevarnega roparja Srdjana Nackovića, ki je poveljeval večji roparski tolpi. Izvršil je mnogo večjih ropov in je sredi mesca maja s svojo tolpo oropal blizu Nikšića več vojaških transportov. Na čuden način so ga pa dobili. Roparji so v gozdu počivali. Pri tem je brat

alne demokrate, ki se bodo sporazumeli. Na izrednem kongresu socialistične deželne stranke so sklenili prelom z moskovsko tretjo internacionalo ter se izrekli za priklonitev k drugi internacionali. Nadalje so sklenili, da stopijo v vlado. V vladi bodo sodelovali baje tudi kršćanski socialisti.

Dnevne novice.

Seja mestnega sosveta se vrši dne 30. avgusta 1919 ob 17. uri s sledečim sporedom: 1. Osebne zadeve mestnega uradništva in nastavljenecv. 2. Prevzetje »dijaškega doma« v Mariboru in nastavitev ravnatelja in prefektov ter imenovanje kuratorija. 3. Prevzetje otroškega zavetišča ter imenovanje 4 članov kuratorija za zavetišče. 4. Proračun za mestno gledališče. 5. Podelitev gostilničarskih koncesij, izjava o krajevni potrebi. 6. Slučainosti.

Neokusnost nekaterih naših častnikov. Poročajo nam: Žalostno je, da nekateri častniki v jugoslovanski uniformi še vedno nemškutarijo. Bila sem v prodajalnici g. B. Pride v prodajalnico jugoslovanski stotnik. Prodajalka ga pozdravi slovenski, on pa odzdravi nemški. Nato vpraša prodajalka, kaj da želi. On ji odgovori: „Kann ich Petroleum haben.“ Prodajalka mu reče še par besed slovensko. Ko pa vidi, da stotnik noče govoriti slovenski, je tudi ona pričela govoriti nemški. Nato gre stotnik po slugo, na kar sem jaz povedala par krepih, ki jih je menda stotnik, ki je takoj nato prišel, slišal ter tudi razumel, ker je kmalu nato pričel govoriti hrvaški. — Zavedna Slovenka. — Glede iste zadeve nastopa zagrebška „Riječ SHS“, ki se v ostrem članku obrača proti nemškutarjenju hrvaške inteligence. Zlasti ostro graja nastopanje mnogoštevilnih častnikov naše armade, ki svoji novi domovini nočejo biti niti toliko hvaležni, da bi vsaj v javnosti spoštovali njen jezik. List povdarja, da bo treba nastopiti proti tem elementom z represalijami, če se ne bodo sami zavedali svojih dolžnosti.

Zopet senzacionalne in neumestne vesti. Dne 23. avgusta t. l. je „Jugoslavija“ priobčila pod naslovom „Stojan Protić zapustil Jugoslavijo“ sledečo brzojavko iz Špilja: „Včeraj ob 19. uri se je peljal z dunajskim vlakom skozi Špilje bivši ministrski predsednik in voditelj staroradikalcev v Srbiji s svojo soprogo. Ker se je pravilno legitimiral, je službujoči uradnik ukrenil, da mu ni treba iti na kraj kontrole, ampak se je njegova prtljaga preiskala v kupeju. V kolikor se je izrazil, potuje v Karlove vare.“ — Raca! Stojan Protić je tistega dne orga. iziral v Beogradu opozicijo proti demokratsko-socialistični vladi in je čez dva dni govoril v Narodnem predstavništvu. Kakšen namen

Srdjana nekako nerodno prijel za ročno granato, ki mu je eksplodirala ter ga ubila, Srdjana pa težko ranila. Ostali trije roparji so bili le lahko ranjeni in so pobegnili. Srdjan Nacković je zdaj v belgrajski vojaški bolnišnici, kjer so ga dobro zastražili.

Ruska carska rodbina. Iz Omska javljajo: Trupla velikega kneza Sergija, velike kneginje Jelisavete in drugih čl. nov rodbine Romanov, ki so bili lani umorjeni v bližini Perma, so izkopali in prepeljali dalje proti vzhodu. Dobili so nove dokaze za to, da so boljševiki trupla carja in njegove umorjene rodbine razkosali in sežgali.

Ponarejeni dvokronski bankovci krožijo po Hrvaškem, pa baje tudi že pri nas. Vtihtapili so jih iz Mažarske. Tisk je izvrsten, samo serija se prične s 7, dočim je prva številka serije na pravih bankovcih 1.

Otroci ne smejo nikdar uživati alkohola. Alkohol jih stori nervozne, moti zdravo krepko spanje in otežkočuje učenje. Njih mo-žgani in živci postanejo razdraženi, vsled česar se pojavi pri otrocih kaj rada svojeglavnost, jeza, lažljivost itd. Otroci, ki uživajo alkohol, četudi v prav malih količinah, zbole hitreje in hujše kot oni, ki se vzgajajo abstinentno. V Sloveniji štejemo danes vsled alkoholizma star- ev 8000 telesno ali duševno degeneriranih otrok.

je imela ta brzojavka, še ne vemo. Včeraj pa zopet prinaša ta list tako neumestno brzojavko, ki je niti graški listi niso objavili, in sicer v največje veselje nekaterih mariborskih Nemcev. Navaja namreč v tej svoji brzojavki zakotni francoski list „Eclair“, ki baje pravi, da se je vrhovni svet v St. Germainu odločil za plebiscit v Mariboru in sicer bo Maribor glasoval skupno z Radgono, ne pa, kakor poročajo, da bi spadal z ozirom na ljudsko štetje (17) v Koroško cono. „Jugoslavija“ sicer pristavlja, da ne veruje resničnosti te vesti, vendar je pa po njenem mnenju vse mogoče. — Mi smo že pred časom svarili pred takimi neumestnimi poročili, ki imajo morda za list dober pekuniaren uspeh, ki pa po nepotrebnem razburjajo ljudi in duhove na naši severni meji. Da je brzojavka neumno zveržena, je razvidno že iz tega, ker govori o „ljudskem štetju“ na Koroškem. Menda ne vedo pri „Jugoslaviji“, da se bo vršilo ljudsko glasovanje, a ne ljudsko štetje. Vsa stvar se je pa izcimila menda iz nekega poročila dunajske „Korespondence Herzog“, ki pravi, da pride za Nemško Avstrijo v mirovni pogodbi kot teritorialna koncesija za Štajersko radgonski okraj v pošte, ki naj ostane Nemški Avstriji. To je vse! Vse drugo pa zopet neumestna in škodljiva senzacija!

Nepotrebne nemške skrbi za nas Slovence. Česar razni nezadovoljni elementi okoli »Marburger Zeitung« ali »Cillier Zeitung« ne morejo izleči v svoje liste, to pošljejo v graške liste. Tam lahko lažejo, blafijo, hujskajo, sploh pišejo, kar hočejo, ker vedo, da je sestranu nemško občinstvo na Spodnjem Štajerskem dostopno še tako neumnim in lažnjivim poročilom iz Jugoslavije. Če bodo n. pr. napisali, da srbski vojaki jedo človeško meso in pa pijo toplo človeško kri, Gradčan bo to sveto verjel. Pa tudi marsikateri prisluškujeni Mariborčan bo skrivnostno nosil oni listič »Grazer Tagblatt« pri sebi ter ga pod mizo ali pa na skrivnem mestu OO kazal, češ poglej in beri, kaj se pri nas godi. In ravno tak klopotec je izlegel zopet včerajšnji »Grazer Tagblatt«. Popolnoma resno namreč trdi, da je cela Krajnska vnetja za republiko in da se je večina občinskih odborov izrekla tudi za republiko. Toda prišlo je srbsko vojaštvo ter zatrla to republikansko gibanje, ki se je rodilo v nenormalnih možganih dopisnika »Grazer Tagblatt«. Storili so pa še več. V šolah so kratkoma odpravili latinico ter jo nadomestili s cirilico, slovenske uradnike so nadomestili s srbskimi. In tako zdi, huje ta ubogi graški dopisnik: »Das betrogene slowenische Volk«. Mi se zahvaljujemo za sočutje našega severnega sosedu. Želeli bi mu le, da bi bile v Nemški Avstriji razmere tako urejene kakor pri nas. Mi mislimo, da je nemški narod bolj ogoljufan nego naš, ki se popolnoma dobro počuti v kraljestvu SHS pod kraljem Petrom.

Nemški nacionalnopolitični odbor za Koroško je izdal oklic na vse Korošce, ki imajo pravico glasovati na Koroškem, ki pa bivajo izven dežele. Ker vemo, da so Nemci dobri fabrikantje pri ljudskem štetju, raznih volitvah, tedaj moramo že danes paziti, če ne pripravljajo zopet kake take nečedne zahrbtnosti.

Velik ljudski tabor se vrši dne 7. septembra ob Baškem jezeru pod Beljakom na skrajni severni točki Jugoslavije. Vsa društva se naprošajo, da z ozirom na ta tabor opuste svoje morebitne prireditve ta dan.

Velik ljudski shod. V nedeljo, dne 31. avgusta se vrši na Suhi med Dravograd—Libelčami velik ljudski shod. Govorijo dr. Ravnik in drugi. Sodeluje tudi oddelek „Glasbene Matice“ iz Maribora. Po shodu bo ljudska veselica, šaljiva pošta, žrebanje dobikov itd. Začetek ob 10. uri. Komur je za blagor naše domovine, za lepšo bodočnost našega Korotana, naj pride!

Veržniki in tatovi. Državna oblast v Ptuj je napravila izreden plen. Zasledila je namreč nevarno družbo tatov in veržnikov. Že spomladi je izginil na kolodvoru vagon tobaka, pozneje zopet vagon sladkorja. O tatovih

niso mogli dobiti sledu. Govore sicer, da je neki paznik videl ponoči tolpo tatov, ki so kar z vozovi odpeljali sladkor proti mestu, vendar se pa ni upal ganiti, ker se jih je bal. Konečno se je vendar zdaj posrečilo tajnemu policistu Jeriču iz Trsta, da je zasledil tatove. Začel je z njimi kupčije ter kupil za drag denar sladkor, ki bi imel priti v Ptuj čez dva ali tri dni. Na ta način je odkril še več drugih podobnosti. Dognali so, da je v tatvino zapletenih mnogo oseb, vojakov, železničarjev, hlapcev, natakarič itd. Nekateri so kradli, drugi skrivali blago, tretji prodajali, drugi vozili. Sled vodi še v druge kraje, v Zidan most, Zagreb itd.

Iz gledališke pisarne. Abonement na sedeže in lože je odprt. Vsakdo, ki želi biti aboniran, naj se v svojem interesu potruži z naročilom, dokler ne bo prepozno. Abonement se deli na A in B. Vsak abonement obsega po 54 na novo uprizorjenih predstav, ter ima dvakratno prednost. Prvič: Abonent ima pri vsaki predstavi zagotovljen oni sedež, ki se mu najbolj dopada in ki si ga sedaj lahko poljubno izbere. Drugič: Vstopnina je v abonementu cenejša kakor sicer. Točne informacije glede cen abonementa in v vseh drugih gledaliških vprašanjih daje ravnateljstvo Slov. gledališča, ki se nahaja v gledališkem poslopju. Uradne ure od 10.—12. dop. in 14.—18. pop.

Podeljena gostilničarska koncesija. Razpisana gostilna pri »Klavinici« se je podelila g. Ani Birtič iz Maribora, kot najvišji ponudnici za znesek K 5300 letne najemščine.

Umetnost in književnost.

Slovensko mestno gledališče v Mariboru. Slavnemu občinstvu, ki se zanima za naše novo slovensko gledališče naznanjamo, da se odpravi prva redna sezona predstav koncem septembra 1919. Gledališče bo gojilo narodne igre, igre s petjem, vesele igre in resne drame. Razne informacije glede bodoče sezone in abonementa daje gledališka pisarna, ki se nahaja v gledališkem poslopju, vhod iz Stolnega trga, 1. nadstropje. Uradne ure vsak dan od 10.—12. ure dopoldne in od 16.—18. popoldne. Opozarjamo, da se slavno občinstvo takoj potruži glede abonementa z naročili, kajti zanimanje za slovensko gledališče je ogromno. Število sedežev in lož pa ni ravno preveliko, ter se utegne dogoditi, da bodo vsi boljši prostori hitro odani. Na prepozna naročila se žal nebo moglo ustreči, ker tudi pri gledališču velja geslo: »kedor preje pride, preje melje«.

Vpisovanje v dramatično šolo. Vse one dame in gospode, ki se žele posvetiti igralskemu poklicu opozarjamo, da se je vpisovanje v dram. šolo že pričelo. Kakor hitro se zgleda zadostno število gojenk in gojencev se odpravi šola. Poučeval bode ravnatelj gledališča gospod Hinko Nučič. V interesu gledališča bi bilo želeli, da se zglase vse dame in vsi gospodje, ki imajo veselje do igralske umetnosti. Pridite vsi! Dobrodošli! Vpisovanje se vrši v gledališki pisarni vsak dan dopoldne od 10.—12. in popoldne od 16.—19. uri.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Vlada ima večino.

Beograd, 26. avgusta. Današnja seja Narodnega predstavništva se je pričela šele ob 10. uri dop. Pri glasovanju glede zaupnice vladi je dobila vlada večino. Jugoslovanski klub, recte slovenski klerikalci so glasovali proti, čeprav so do zadnjega hipa uganjali hinavčino in se je dr. Korošec delal celo bolnega.

Angleži v Odesi.

Moskva, 26. avgusta. Po tridnevem hudem obstreljevanju od strani vojnih ladij

so se mogli angleški vojaški oddelki izkrcati ter zasesti Odeso.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo. — Proti donavski federaciji.

St. Germain, 26. avgusta 1919. „Echo de Paris“ pravi, da mirovna konferenca ni odklonila le predloga Morleyevega, naj se smatra Avstrija kot nova, s staro monarhijo v pravni zvezi stoječa država, marveč tudi druge predloge, ki zahtevajo takojšnjo ustanovitev donavske federacije. Posamezni člani konference so mnenja, da je preteklo pre malo časa, da bi se uničila enotna stremeljenja, ki morejo služiti le germanizmu. Treba se je truditi, da se zajamči neodvisnost Avstrije.

Velike zmešnjave na Ogrskem. — Vojaška stranka nasprotuje.

Budimpešta, 26. avgusta 1919. Položaj je bil danes popoldne še popolnoma neurejen. Dopoldne se je vršil v prisotnosti bivšega min. predsednika Wekerleja pogovor med tukaj bivajočimi politiki, v katerem niso prišli do zaključka. Min. predsednik Friedrich zahteva, da ostane on in še en član njegove vlade, najbrže general Schnetzer v novi vladi, ter se sklicuje na vojaško moč, ki stoji za njim. Faktično ima Friedrich za seboj veliko število monarhistično navdušenih častnikov, ki so svojčas tudi nadvojvodi Jožefu ponudili regentstvo. Friedrich je že enkrat ravno izjavil, da bi se ne zbal tudi drugega puča ne, da uveljavi ono politiko, ki jo on zastopa. Rumunsko višje poveljstvo, ki je pred tremi dnevi razveljavilo od Friedricha razglašeni preki sod, je zdaj razglasilo poostreni preki sod čez Budimpešto. O sporazumu strank ni govora. Vse kombinacije so neutemeljene in brezpomembne. Včeraj v Budimpešto došli justični minister je predložil nov načrt, naj se ustvari ministristvo strokovnjakov, v katerem bodo imeli po enega člana vlada Friedrich, szegedinska vlada in pa vlada Peidl. Vaszoni noče sodelovati.

Dunaj, 26. avgusta 1919. V poznih večernih urah poročajo, da je prišlo v Budimpešti zvečer do spopadov med delavstvom in častniki monarhističnega mišljenja. Oficirji so streljali. Bilo je mnogo mrtvih in ranjenih.

Jadransko vprašanje.

St. Germain, 26. avgusta 1919. „Daily Telegraph“ poroča iz Pariza, da sta se Tittoni in Clemenceau sporazumela glede Jadranskega vprašanja, čemer bo vsekakor tudi Amerika pritrdila.

Dopisi.

Ruše. Tukajšnje pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 31. avgusta 1919 ob 18. uri v dvorani gostilne Novak v Rušah gledališki in zabavni večer. Na sporedu ste dve burki, petje, ples itd. Vabljeni so vsi prijatelji dobre in domače zabave.

Sv. Areh na Pohorju. Kakor čujemo, bo 7. septembra pri Sv. Arehu in v Ruški koči veselica. Blagoslovil se bode prenovljeni čudežni studenec. Dopoldne bode sv. maša, popoldne razne zabave. Prijatelji Pohorja pripravite se za to zadnjo letošnjo veselico Podravske podružnice SPD.

Veliko jugoslovansko slavlje v Rogaški Slatini. V nedeljo 10. t. m. so priredili jugoslovanski akademiki cvetlični dan in veliko gozdno veselico v prid jugoslovanskim akademskim menzam. Na čelu cele prireditve je stopila gospa Josipa Arko-Verbičeva iz Zagreba, ki je kot pokroviteljica, s pomočjo drugih poštvalnih dam, nabrala v par dneh v ta namen 8.114 K. Bilo je to le njej mogoče, vsled njene obče priljubljenosti, spoštovanja in znanstva med gosti in njene velike ljubezni do dela, v dobrobit jugosl. akademikom. V nedeljo dopoldne višila se je prodaja cvetlic, pod vodstvom

gospe Arko in Reisner Sodelovale so srbske, hrvatske in slovenske gospodične, v spremstvu akademikov. Popoldne se je začela velika veselica na prijaznem kraju v gozdu nad vilo Jančič. S pomočjo ravateljstva, ki je akademike vestransko podpiralo, bilo je mogoče, okrasiti veselični prostor s čarobno električno razsvetljavo. Veselica se je otvorila s koncertom zdraviliške godbe, ki je svirala naše narodne komade. S tisočkronskim darilom v blagu ste pripeljali domači tverdi hotel Pošta (g. Rist) in g. Stoincheegg, z nadaljnjimi darili tverde: Bizjak in drug, Ogrizek, Beranič, Löschnigg, Lager, Poločnik, sanatorij in Diel iz Celja. Paviljoni so pod vodstvom naših vrlih dam sijajno uspeli. Vinski paviljon se vodite gospa Matijevec, velika županja iz Subotice, gospa Grobelnik iz Ljubljane in gospa Blahnikova. Pri pivu sta sodelovali gospa Bleiweisova in gđna. Reg. Čončeva, kakor tudi rastavater gospod Gleščič. Buffet so oskrbeje gospod Vrbanč, Domanko in Mahnek iz Zagreba in gospa Glinškova; srečolov je prevzela ga. Lavrenčičeva, tobak gđna. Mankočeva z gđno. M. Čončeva, slaščičarno gospa Podkrajškova s sodelovanjem drugih gospej in gospodičen. Predpriprave sta vodila gospod dr. Ivan Lah in gospod tehnik Rudolf Sigl, ki sta v par dneh izpeljala mnogobrojen program. — Krasen solnčni dan je povzdignil radostno razpoloženje. Vsi gostje so bili zadovoljni, da jim je bilo mogoče biti na skupni jugoslovanski veselici. Bila je to prva prireditev te vrste v Rogaški Slatini. Goste je v gorečih besedah pozdravil s kratkim nagovorom g. dr. Lah, ki je poudarjal važnost naše Rogaške Slatine za našo bodočnost in izrazil radost nad tem solidarnem, skupnem delovanju. Godba je zaigrala „Lepo našo domovino“ in „Bože pravde“. Nato je proglasil govornik, da se bo v spomin na ta dan krstil veselični prostor z imenom „Slavija“, kar so vsi gostje odobraval. Nato se je razvil ples, petje in vesela zabava, ki je trajala v električno razsvetljenem gozdu preko polnoči. Požrtvovalnosti in radodarnosti gostov in agilitosti naših dam, osobito gospej pokroviteljici Arkovi, se imamo zahvaliti, da je prinesla cela prireditev 17.148 K čistega dobička v prid jugoslovanskim akad. menzam. Veselica pa bo ostala vsem gostom gotovo v lepem spominu.

Obrotni in trgovski vestnik.

Ameriško demobilizacijsko blago. Neka dunajska tvrdka, ki je poverjena z razprodajo ameriškega demobilizacijskega materiala za vzhodno-evropske države, je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani ponudbo za naslednje predmete: material za železnice, avtomobile, različne rokavice, oblačilno blago, platno, raznovrstno orodje, kovine, različno materialno in kratko blago, šipe za okna, vrvi ter razna olja in kisline. Seznam predmetov in cene so interesentom v zborniški pisarni na vpogled.

Prazne vreče. V pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani dobe interesenti naslove 11 francoskih tvrdk, ki ponujajo velike množine vreč iz jute različnih velikosti.

Trgovske zveze s Francijo. Neka pariška firma za eksport in import namerava stopiti v trgovske zveze z našo državo. Tukajšnje tvrdke, ki se zanimajo za zvezo s to tvrdko, dobe njen naslov v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Trgovske zveze z Ameriko. Tvrdke, ki se zanimajo za izvoz in uvoz blaga iz Severne Amerike, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani naslov neke tvrdke v New Yorku, ki išče stikov s tukajšnjimi veletržci in industrialci.

Pletarski izdelki. Pletarska šola v Strnišču pri Ptujju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da izdeluje vse v pletarsko stroko spadajoče predmete, kakor pleteno pohištvo, pošne košare, zelene košare za sadje, košare za premog itd. Interesenti naj se za nadaljna pojasnila obrnejo naravnost do vodstva omenjene šole.

Živčni in zobozdravnik

M. U. dr. Ivan Jurečko

ordinira od 8.—12. in 14.—17. ure

v Grajski ulici št. 12 v Mariboru.

Trgovina kolonijalnega blaga na debelo in drobno

Vladimir Pavlšek

Maribor, Grajska ul. 16

se priporoča!

Valentin Maček

tovarna slamnikov, slamnatih čevljev, solnov in podplatov, slamnatih vrvic, slamnatih cekerjev itd. itd.

Domžale, Kranjsko

sprejema tudi v popravilo filcaste klobuke vseh vrst za gospode in gospe.

Priporočam se p. n. trgovcem in modistkam.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Mariborska svetlolikarna in

apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5—8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1.—K, s poštnino 1'05 K. Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

„Velika kavarna“

(preje „Theresienhof“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! — Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno KONCERT prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.) ure; ob nedeljah in praznikih od pol 18. do pol 23. (preje pol 7. do pol 11.) ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.

Prva jugoslovanska tovarna za poljedeljske stroje, stavbeno in umetno ključavničarstvo, mehanična delavnica za kolesa in avtomobile

Franjo Farič, Pobrežje pri Mariboru

Nasipna ulica 20

Specijaliteta: Izdelovanje kemičnih peči, motorjev na bencin in olje, finih železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, instalacija plina in vodovodov.

Popravljalnica vsakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vlivanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupuje staro železo!